

C. S. (Main) Exam : 2011

Serial No.

E-DTN-L-QFB

PERSIAN

Paper—II

(Literature)

Time Allowed : Three Hours

Maximum Marks : 300

INSTRUCTIONS

Candidates should attempt questions 1 and 5 which are compulsory, and any THREE of the remaining questions, selecting at least

ONE question from each Section.

All questions carry equal marks.

Questions 1 and 5 must be answered in Persian and the remaining questions must be answered either in Persian or in the medium of examination specified in the Admission Certificate issued to you.

SECTION—A

1. Explain the following passages with reference to the context in Persian :— 3×20=60

(الف)

از امیر المومنین علی رضی اللہ عنہ از حق مادر و پدر

پرسیدند گفت: که این ادب که ایزد تعالی در مرگ پدر و مادر پیغمبر صلعم نهاده، گفتند چه نوع، فرمود: که اگر ایشان روزگار پیغمبر صلعم یافتندی، بر پیغمبر صلعم واجب بودی، ایشان را برتر از خود نشانند و تواضع کردن و فرزند بنمودن، آنگاه این سخن ضعیف آمدی که گفت: 'انا سید و ولد و لا فخر' پس پدر و مادر را اگر هر روی دین ننگری از روی مردی خود نگر که پدر و مادر سب نیکی و اصل پرورش تواند. چون در حق ایشان مقصر باشی، چنان نماید که تو سزای هیچ نیکی نیستی که آن کس که او حق شناس نیکی اصل نباشد. نیکی فرع راهم قدر نداند. با ناسپاسان، نیکی کردن از خیر کی باشد؟ تو نیز خیر خود بجوی و با پدر و مادر خود چنان باش که از فرزندان خود طمع داری زیرا که آنکه از تو زاید، همان طمع دارد که تواند پدر داری که مثل آدمی چون مثل میوه است و مادر و پدر چون درخت هر چند درخت را تعبد بیشتر کنی، میوه نیکوتر دهد.

(ب)

با خود بگفتگو و کشمکش پرداختم و فهمیدم که دلم نمی خواهد کسی بداند بعینک محتاج شده ام. برای ثابت کردن بی تقصیری دل، بنظرم آمد که چه بسا مردم دانشمند و فیلسوف مآب را هر روزی بنیم پیش دیگران نوشته را دوری گیرند و می خوانند که

عینک نزنند و ضعف چشم را کہ از گذشتن سالها حکایت می کند، مخفی کرده باشند۔ رشتہ این خیال بدر از کشید، دیدم بیشتر کارهای ما خود نمائی و جلوہ سازی و رنجمان نیز از همین جا است۔ طبیعت خواسته کہ ما بزور و محنت فراوان خود را جز آنچه ہستیم نشان بدہیم تا بیش از آنچه شایستہ ایم بناحق بدست بیاوریم، می خواهیم کار آمد تر، دانا تر، درست تر، خوب تر، خوشگلتر و جوان تر از آنچه ہستیم بنمائیم و دایم از این رہگذر در رنج و عذابیم۔

(ج)

برای بادشاہ واجب است کہ چنین شاعر را تربیت کند تا در خدمت او پدیدار آید و نام او از مدحت او ہویا شود۔ اما اگر از این درجہ کم باشد نشاید بدوسیم ضائع کردن و بہ شعر او التفات نمودن، خاصہ کہ پیر بود و در این باب تفحص کردہ ام، در کل عالم از شاعر پیر بدتر نیافتہ ام و ہچ سیم ضائع تر از آن نیست کہ بہ وی دهند۔ تا جوانمردی کہ پنجاہ سال ندانستہ باشد کہ آنچه من ہمی گویم بد است کی بخوابد دانستن؟ اما اگر جوانی بود کہ طبع راست دارد، اگر چہ شعرش نیک نباشد، امید بود کہ نیک شود و در شریعت آزادگی تربیت او

واجب باشد، و تعهد از فریضه و تفقد او لازم۔ اما در خدمت پادشاه هیچ بہتر از بدیہہ گفتن نیست کہ بہ بدیہہ طبع پادشاه خرم شود و مجلسہا برافروزد، و شاعر بہ مقصود رسد و آن اقبال کہ رودکی در آل سامان دید بہ بدیہہ گفتن وزود شعری کس ندیدہ است۔

2. (a) Evaluate the services of Ziyauddin Barani to Persian historiography and add a note on the language and style of Tarikh-i-Firozshahi. Illustrate your answer with some quotations from the book. 30
- (b) Describe the life and work of Nizami Aroozi Samarqandi. 30
3. (a) Determine the position of Abul Fazl Allami among the Persian historians of Mughal India with special reference to Aain-i-Akbari. 30
- (b) Sadiq Hedayat is a prominent representative of modern Persian short story-writing. Elaborate. 30
4. (a) "The Gulistan of Shaikh Saadi is a fine specimen of Classical Persian Prose." Discuss in detail giving suitable examples. 30
- (b) Bring out the historical importance of Ziauddin's work "Tarikh-e-Firozshahi". 30

SECTION—B

5. Explain the following in Persian with explanatory notes where necessary :— 3×20=60

(الف)

آه بگذار که بر پنجره ها

پرده ها را بکشم سر تا سر

باد و صد چشم پر از آتش و خون

می کشد دم بدم از پنجره سر

از شرار نفسش بود که سوخت

مرد چو پان بدل دشت خموش

وای آرام که این زنگی مست

پشت در داده با وای تو گوش

یادم آید که چو طفل شیطان

مادر خسته خود را آزاد

دیو شب از دل تاریکی ها

بی خبر آید و طفلک را برد

(ب)

دل می رود ز دستم صاحب دلان خدا را

دردا که راز پنهان خواهد شد آشکارا

ده روزه مہر گردوں افسانہ ایست و افسوں
نیکی بجائی یاراں فرصت شمار یارا
گشتی شکستگانیم ای باد شرطہ بر خیز
باشد کہ باز بنیم آں یار آشنا را
ای صاحب کرامت شکرانہ سلامت
روزی تفقدی کن درویش بینواری
آسائش دو گیتی تفسیر این دو حرف است
بادوستان تطف بادشمنان مدارا

(ج)

آمد سحری نداز میخانہ ما
کای رند خراباتی و دیوانہ ما
بر خیز کہ پرکنیم پیانہ زی
زان پیش کہ پرکنند پیانہ ما
گرمی نخوری طعنہ مزین مستان را
گردست دہد توبہ کنم یزدان را
تو فخر بدین کنی کہ من می نخورم
صد کار کنی کہ می غلام ست آن را

ماومی و معشوق در این کنج خراب
جان و دل و جامه درد بهن شراب
فارغ ز امید رحمت و بیم عذاب
آزاد ز خاک و باد و از آتش و آب

6. (a) Nima Yushij is the founder of the "Free Verse". Do you agree ? Discuss. 30
- (b) Comment on the significance of Masnavi of Maulana Jalaluddin Balkhi. Illustrate your answers giving suitable examples. 30
7. (a) "Firdausi has immortalized Iran with his Shahnama." Write a note on Firdausi and discuss Shahnama as a source book for the compilation of the history of ancient Iran. 30
- (b) Discuss the life and works of Bahar Mashhadi with special reference to "Sabk Shinasi". 30
8. (a) Bring out the characteristic features of the Ghazals of Amir Khusrow giving suitable examples in support of your answer. 30
- (b) Give a profile of Hafiz Shirazi as a king of Persian ghazal with suitable examples. 30